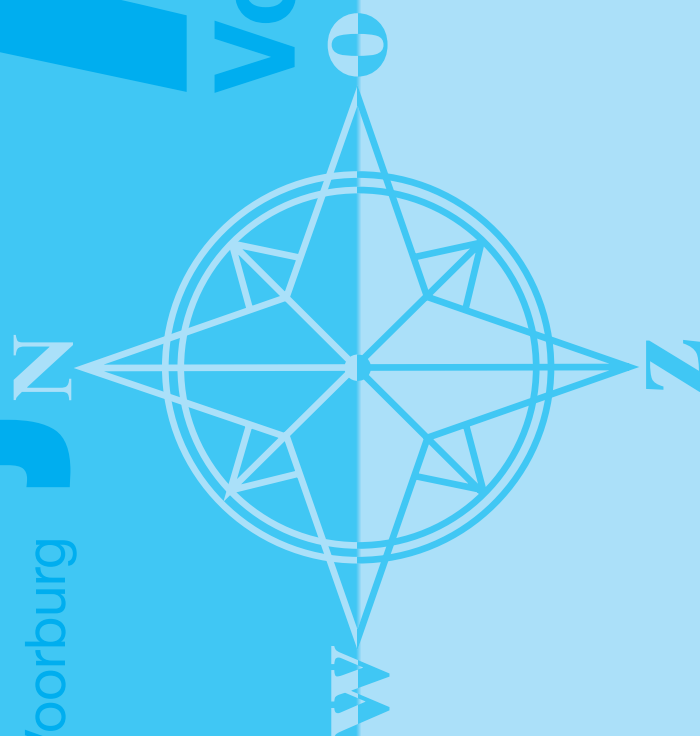

Kerkwijze

Uitgave Protestantse Gemeente te Voorburg

Voorburg

31^e jaargang no. 11
20 november 2015

In dit nummer o.a.:

- gemeentevond Oude Kerk 25 november
- gemeentebijeenkomst Open Hof 6 december
- actie Kerkbalans
- uitnodiging Godly Play
- kerstviering openbare basisscholen
- Amnesty International in de kerk

Kerkelijk Bureau

Bruijnings Ingenhoeslaan 2
2273 KR VOORBURG
Tel. 386.35.02
E-mail: kerkelijkbureau@
protestantsegemeentevoorburg.nl
www.protestantsegemeentevoorburg.nl

Telefonisch bereikbaar/geopend:
Maandag t/m donderdag
van 10.00 tot 12.00 uur.

Enkele bank- en giro nummers:
Bijdrage Kerkbalans en/of Giften:
NL42 FVLB 0699641152 Protestantse
Gemeente Voorburg

Bestelling collectebonnen:
(€ 16,- per kaart)
NL07 RABO 0365900516 Protestantse
Gemeente Voorburg

Wilt u bij uw bestelling tevens
de portokosten voldoen?
De portokosten bedragen € 0,69
voor 1 t/m 4 collectekaarten en voor
5 t/m 12 collectekaarten € 1,38.
Ook is het mogelijk de collectekaarten
af te halen bij het Kerkelijk Bureau

Diaconie:
NL27 INGB 0000261919 Protestantse
Gemeente Voorburg

ZWO Werelddiaconaat:
NL67 INGB 0009350778 Werkgroep
ZWO Prot. Gem. Voorburg

Zending:
NL96 INGB 0000001881 Zending Prot.
Gem. Voorburg

Kerk Wijzer

Administratie en bezorging:
Zie bovenstaande gegevens bij het
Kerkelijk Bureau.

Redactie:
A.C. Bronsveld-Voerman
H. Nauta
P. Vink

E-mail:
kwbronsveld@kpnmail.nl
kwnauta@kpnplanet.nl
kerkwijzer@
protestantsegemeentevoorburg.nl

Verzoek uw kopij in Word te e-mailen
naar de 3 bovenstaande e-mailadressen.
**Kopij voor het nummer van vrijdag
18 december moet uiterlijk donderdag
10 december vóór 17.00 uur worden
ge-e-maild naar de redactieadressen.**

Kerk Wijzer wordt bezorgd bij alle
leden van de Protestantse Gemeente
Voorburg. Eenmaal per jaar krijgt
u een verzoek om € 19,50 leesgeld
te voldoen op rekening NL84 FVLB
0699741858 Administratie Voorburgs
Kerkblad.
Aan hen die buiten Voorburg wonen,
wordt per jaar € 24,- aan portokosten
in rekening gebracht.

Kerkdiensten Rooster

Zondag 22 november, Laatste zondag kerkelijk jaar

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. J. van de Meent
19.00 uur ds. A.J.G. Dronkert

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf

**Hersteld Hervormde Gemeente
Rehobothkapel, Rodelaan 64**
11.30 uur ds. G. de Greef, IJsselmuiden
17.00 uur ds. H. Juffer

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur ds. K. Bezemer

Zondag 29 november, 1^e Advent

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. B. Plaisier, Rijswijk
19.00 uur kand. E. Groot Karsijn,
Leiden

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. A.J.G. Dronkert

**Hersteld Hervormde Gemeente
Rehobothkapel, Rodelaan 64**
11.30 uur kand. C.M. Klok, Katwijk a/Z
17.00 uur ds. H. Juffer

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur geen dienst

Zondag 6 december, 2^e Advent

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. L.J. de Leeuw, Den Haag
19.00 uur ds. M. Zebregs

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf

**Hersteld Hervormde Gemeente
Rehobothkapel, Rodelaan 64**
11.30 uur ds. H. Juffer
17.00 uur ds. A. den Hartog, Ochten

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
10.30 uur F. Meijer, Hoeksteenlezing

**Kerkdienst voor doven, gebouw:
Koningkerk**
10.00 uur ds. J.T. van der Wolf

Zondag 13 december, 3^e Advent

Oude Kerk, Herenstraat
10.00 uur ds. J. van de Meent, H.A.
19.00 uur ds. A. Sterrenburg

Koningkerk, Br. Ingenhoeslaan
10.00 uur ds. K.H. Wigboldus

**Hersteld Hervormde Gemeente
Rehobothkapel, Rodelaan 64**
11.30 uur ds. H. Juffer, H.A.
17.00 uur ds. H. Juffer

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen
14.30 uur Adventviering

De Mantel
11.15 uur R. Keijzer-Meeuwse

*U hebt niet voor een tastbare
werkelijkheid gestaan. Nee, u staat
voor de stad van de levende God,
voor de bemiddelaar van een nieuw
verbond, Jezus.
Hebreeën 12: 22*

Nieuwe medewerker Kerkelijk Bureau

Graag wil ik me aan u voorstellen: per 23 augustus 2015 werk ik op het Kerkelijk Bureau van de Protestantse Gemeente van Voorburg als opvolgster van Karin van Klaveren. Ik ben inmiddels al goed ingewerkt en voel me echt op mijn plaats. Ik woon in Den Haag en kende kerkelijk Voorburg niet. Echter, ik heb behoorlijk veel werkervaring als vrijwilliger in de organisatie van de kerk, dus veel komt me niet echt vreemd voor. Met de goede collegiale samenwerking met Joop de Groot vertrouw ik erop dat ik voor het ondersteunende werk vanuit het Kerkelijk Bureau mijn steentje kan bijdragen. Ik heb al veel namen via de mail voorbij zien komen en heb al met behoorlijk veel mensen kennis gemaakt. Mijn werkdagen zijn maandag t/m donderdag van 8.30-12.30 uur.

Wie weet, tot ziens!

Lia van den Bogaerdt

Opstandingskerk Oude Kerk

Oude Kerk Herenstraat 77, 2271 CC Voorburg, tel. 3863220.

Interim-predikant: ds. J. van de Meent, tel: 06 20498002, e-mail: contact@jaapvandemeent.nl.

Bijstand in het pastoraat: ds. T. Koelewijn, e-mail: t.koelewijn@gmx.de.

Consulent: ds. J.T. van der Wolf, tel 2128279, e-mail: jtvanderwolf@gmail.com.

Voor verzoeken tot (dringende) contacten met een van deze predikanten kunt u contact opnemen met Judy van Engeldorp Gastelaars (tel. 3897685, judy.van.e.g@gmail.com) of Cor Hoek (tel. 4151115, chhoek@ziggo.nl).

Scriba's: mw. J.P.W. Jousma-Rutjes, Rodelaan 40, 2272 BB Voorburg, tel.3873442, e-mail: scriba@oudekerkvoorburg.nl en mw. N.L.I. van Varik-van den Berg, Paradijsstraat 30, 2275 EP Voorburg, tel. 3871655.

Rek.nr. wijkkas NL93 INGB 0000 3104 92 t.n.v. Penn. PKN gemeente Opstandingskerk. Rek.nr. wijkkas NL98 INGB 0000 6837 55 t.n.v. Wijkkas Oude Kerk-gemeente.

Rek.nr. wijkdiaconie NL49 INGB 0000 5470 91 t.n.v. Wijkdiaconie Opstandingskerk-Oude Kerk Voorburg. Website: www.oudekerkvoorburg.nl.

Kopij voor dit wijkbericht naar: mw. J. van Engeldorp Gastelaars (ouderling), tel. 3897685, e-mail: judy.van.e.g@gmail.com.

Bij de erediensten Zondag 22 november Zondag Voleinding

Kleur: wit

Wij gedenken op deze Zondag van de Voleinding, de laatste van het kerkelijk jaar, hen die ons zijn voorgegaan. Wij doen dat door tijdens de dienst de gemeenteleden bij name te noemen die ons gedurende het lopende kerkelijk jaar (van Advent tot Advent) ontvielen en die wij begeleidden naar graf of crematorium en/of over wiens overlijden wij werden geïnformeerd. Betrokken familieleden en/of vrienden hebben een uitnodiging ontvangen om de overledenen samen met ons te gedenken (de uitnodiging is gegaan naar het op de rouwkaart vermelde adres).

Op deze zondag zal ook de doop worden bediend aan Jan Dirk, zoon van Jan en Elly van der Kuur-Dorst.

Er is kinderdienst en oppas voor de jongsten. Ds. Jaap van de Meent is de voorganger. We lezen volgens het (alternatieve) oecumenisch rooster Jesaja 61: 1-3 en 9b en Matteüs 5: 1-12. Na de dienst is er gelegenheid de doopouders te feliciteren en de ontmoeting op informele wijze voort te zetten onder het genot van een kopje koffie.

In de vesper wordt de cantate 'Jesu meine Freude' van Buxtehude uitgevoerd.

Collectetoelichtingen

Op 22 november is de eerste collecte in de Oude Kerk bestemd voor mensen die door allerlei oorzaken in financiële nood zijn gekomen. Regelmatig wordt er in deze tijd een beroep op de diaconie gedaan om deze mensen te ondersteunen. De diaconie doet een beroep op u om solidair te zijn met de in problemen gekomen medemens.

In de Koningkerk wordt gecollecteerd voor Tent of Nations. Tent of Nations is een educatieve boerderij met het vredesproject van de Palestijns-Christelijke familie Nassar in Bethlehem. Ondanks de moeilijke omstandigheden en de voortdurende bedreiging van confiscatie van het land, zet de familie Nassar zich op een geweldloze en zeer creatieve manier in onder het motto 'Wij weigeren vijand te zijn'. Kinderen komen op zomerkamp, jongeren werken op het land, buitenlandse groepen komen op bezoek. De familie Nassar put hoop uit het feit dat er wereldwijd mensen in vriendschap, solidariteit en gebed om hen heen staan. De wijkdiaconie van de Open Hof wil deze collecte van harte bij u aanbevelen.

De tweede collecte is voor plaatselijke kerkelijke doeleinden.

Op 29 november is de eerste collecte bestemd voor het ouderenwerk. U kunt hierbij denken aan de bloemengroet voor de kroonjarigen alsmede de huwelijksjubilea. Tevens is deze collecte ter dekking van de kosten voor de diverse bijeenkomsten die in de loop van het jaar voor ouderen worden georganiseerd. De tweede collecte is voor plaatselijke kerkelijke doeleinden.

Op 6 december is de eerste collecte bestemd voor de kerstgiften. De diaconie geeft aan mensen, die langdurig met een minimumuitkering moeten zien rond te komen, een gift als tegemoetkoming in de kosten van de dure decembermaand.

De tweede collecte is voor plaatselijke kerkelijke doeleinden.

Op 13 december is de eerste collecte bestemd voor de kerstgroeten aan de ouderen. Het is een goede gewoonte om met Kerst bij mensen die daarvoor in aanmerking komen, een kleine attentie te brengen. Deze groet wordt warm ontvangen vooral omdat het vaak aan huis gebonden mensen betreft.

De tweede collecte is voor plaatselijke kerkelijke doeleinden.

De bovengenoemde collectes worden van harte aanbevolen.

Vespers in de Oude Kerk

Op zondag 22 november wordt in de vesper de cantate "Jesu, meine Freude" van Dietrich Buxtehude uitgevoerd. Buxtehude werd geboren in Denemarken, maar was als componist en organist tot aan zijn dood in 1707 voornamelijk in Duitsland actief. Voor de 'Abendmusiken' in Lübeck componeerde hij vele werken, deels vocaal, deels instrumentaal, die op de jonge J.S. Bach diepe indruk maakten. Het vocale werk van Buxtehude vormt het belangrijkste deel van zijn oeuvre. De cantate wordt uitgevoerd door de Marianne cantorij met strijkersbegeleiding en continuo. Solisten zijn Maria Rosenmöller en Yonathan van den Brink. Voorganger in deze dienst is ds. A.J.G Dronkert.

Zondag 29 november gaat kandidaat Groot Karsijn weer bij ons voor.

Op 6 december verwelkomen we ds. Zebregs uit Valkenburg. In ons Nieuwe Liedboek is een afdeling 'Geloofsgetuigen' opgenomen. Lied 745 is: 'Uit de schemer van de tijden', met als ondertitel 'Nicolaos, pleit voor ons'. Nicolaos en andere geloofsgetuigen staan centraal in deze vesper.

Op 13 december ten slotte zal ds. Sterrenburg bij ons voorgaan. Lezing zal zijn Filippenzen 4: 4-9 op deze zondag Gaudete (= Verblijd u!). Daarmee is meteen ook het thema gegeven: 'Gegronde vreugde'

Allen hartelijk welkom!

Zondag 29 november

1^e zondag van Advent

Kleur: paars

Ds. B. Plaisier uit Rijswijk gaat voor. De lezingen volgens het rooster zijn Zacharia 14: 4-9, 1 Tess. 3: 9-13 en Lucas 1: 5-25.

Zondag 6 december

2^e zondag van Advent

Kleur: paars

Deze zondag is ds. L. de Leeuw uit Den Haag onze voorganger. Op het rooster staan: Maleachi 3: 1-4, Filippenzen 1: 3-11 en Lucas 1: 26-38.

In de vesper gaat ds. Marjan Zebregs voor.

Zondag 13 december

3^e zondag van Advent

Kleur: paars

In deze dienst vieren we het Heilig Avondmaal. Ds. Jaap van de Meent gaat ons voor. Als lezingen noemt het (alternatieve) oecumenisch leesrooster Sefanja 3: 14-20, Filippenzen 4: 4-9 en Lucas 1: 39-56.

In de vesper gaat ds. Adrie Sterrenburg voor.

Manteldienst

Op 13 december gaat mw. Ria Keijzer-Meeuwse voor in De Mantel. Medewerking verleent de Marianne Cantorij, die bij afwezigheid van Wim Loef onder leiding staat van Gerrit van Eeden. Ook omwonenden zijn welkom in deze dienst.

Kinderdienst

In deze donkere dagen kijken we uit naar het Licht. Zondag 20 december is er in de kinderdienst Godly Play met een bijzonder kerstverhaal en 's avonds om 19.00 uur Kinderkerstfeest. Tijdens de kinderdiensten gaan we het Kinderkerstfeest voorbereiden met liedjes en aankleding. Daarvoor hebben we jullie hulp nodig. Op 29 november maken we foto's. Nodig familie, vriendjes en vriendinnetjes alvast uit.

Godly Play

Je hoort er steeds meer over, maar wat is het nu eigenlijk? Kom daarvoor 30 november naar de Koningkerk, zie de aankondiging verderop in dit blad.

Omzien naar elkaar: kaartje sturen

Wilt u een kaartje sturen naar gemeenteleden die niet naar de kerk kunnen komen? Bij het uitgaan van de kerkdienst kunt u van de tafel een lijstje met namen en adressen meenemen. I.v.m. privacy zetten we de namen niet meer bij de mededelingen in de orde van dienst.

Boekentafel en Amnesty

De boekentafel in De Voorhof is dit keer op 29 november, zodat u daar zowel voor Sinterklaas als voor Kerst een cadeautje kunt kopen.

De week daarop, 6 december, is Amnesty International aanwezig met kaarsen en kaarten e.d.

Belijdeniscatechisatie en catechesegroepen

We gaan in de komende weken met de catechesegroepen van start. We bepalen met elkaar de inhoud en de tijd van samenkomst. Wie doet er mee? Voor de belijdeniscatechisatie is tot nu één opgave. Wie sluit zich aan? Aanmeldingen: contact@jaapvande.meent.nl of 06-20498002.

Kringen

De *kring Geloofsverdieping* komt dit jaar nog bijeen op maandag 23 november en 7 december, van 20.00-21.30 uur in de Opkamer van de Oude Kerk. Onderwerp van gesprek is het boek van Marcus Borg: Het hart van het christendom, modern geloof en traditie. De kring wordt geleid door ds. Venemans. Nieuwe deelnemers kunnen zich bij hem aanmelden, per telefoon: 3697040 of per e-mail: ba.venemans@hetnet.nl

Het *Bijbels leerhuis* kent twee groepen, beide onder leiding van ds. Venemans.

De dinsdagavondgroep komt dit jaar nog bijeen op de dinsdag 24 november en 8 december van 19.30-21.00 uur in De Voorhof. De woensdagochtendgroep komt bijeen op 25 november en 9 december, van 10.00-11.30 uur in De Voorhof. In beide groepen is het thema: Paulus over Israël en kerk, waarbij we ons concentreren op de lezing en uitleg van Romeinen 9-11. Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom.

De eerstvolgende datum voor de *Kapelkring* is woensdagavond 13 januari om 20.00 uur in De Voorhof.

Lezing over Engelen

Voor de Confessionele Vereniging zal ds. T. Koelewijn een lezing houden over het onderwerp Engelen, hun plaats en hun taak. Op woensdagmiddag 25 november om 14.00 uur in De Voorhof. Zie verderop in dit blad.

Actie Schoenendoos

Zondag 22 november is de laatste gelegenheid om uw gevulde en versierde doos in te leveren. Informatie bij Annemarie van der Meide (tel. 3954670 / 0610829131) en Janny van der Heide (tel. 3861534).

Kerstviering Diaconie

Op woensdag 16 december vindt voor het eerst in de nieuwe wijksamenstelling de kerstviering voor senioren plaats. Deze is in de kerk van 14.00-17.00 uur. Er zijn ruim 300 uitnodigingen uitgegaan aan de 70-plussers in onze wijk. Mocht u de brief niet hebben ontvangen of wilt u toch ook als "jongere" deze bijeenkomst bijwonen, neemt u dan uiterlijk op 8 december contact op met: mw. van Wensen tel. 3860914, mw. Nauta tel. 3866152 of mw. de Graaf tel. 3869305. Op dinsdag 15 december worden 's middags en 's avonds de nodige voorbereidingen getroffen en daarvoor is extra hulp nodig. Op woensdag 16 december na 17.00 uur moet de kerk weer worden opgeruimd en ook dat vraagt extra handen. Er zullen vast ook deelnemers zijn die graag gebruik maken van autovervoer en daarom ook een oproep voor mensen die bereid zijn hierbij te assisteren. U kunt zich bij bovengenoemde dames melden, bij voorbaat dank voor uw medewerking.

De viering staat onder leiding van ds. Jaap van de Meent en zal gericht zijn op ontmoeting, samenzang en een korte overdenking. Het geheel wordt omlijst met muzikale bijdragen en afgesloten met een hapje en drankje. U bent van harte welkom en we hopen op een geslaagde bijeenkomst, ook al is deze wat anders dan u mogelijk gewend was.

Lichtjesavond

Hoewel we nog even te gaan hebben voordat op 24 december tussen 17.00 en 20.00 uur weer zeer velen door de opnieuw fraai versierde Oude Kerk zullen trekken, zijn de voorbereidingen al in volle gang. Voor assistentie bij het toezicht in de kerk en hulp bij de verkoop buiten voor De Voorhof komen we graag in contact met vele belangstellenden. De organisatie is in handen van de "projectencommissie" waarin leden van de OKO, Pelikaanlezingen en de activiteitencommissie samenwerken. U kunt contact opnemen met Alewijn Schouten, tel. 3000876 mail: alewijn.schouten@gmail.com of Cor Hoek, tel. 4151115 mail: chhoek@ziggo.nl

Nieuws over de eettafel

Er hebben zich 14 mensen opgegeven om hieraan mee te gaan werken. Woensdag 18 november komen wij om 20.00 uur bij elkaar in De Voorhof om het plan verder uit te werken. Ook mee doen? Stuur een mailtje naar Gerda van der Hoeven, gerdavidhoeven@hotmail.com of tel. 3872066.

Laat de doden hun doden begraven!

(Lucas 9: 60)

Het is een uitspraak van Jezus, die als onbarmhartig overkomt. En dat, terwijl het begraven van de doden toch als één van de werken der barmhartigheid genoemd wordt. En inderdaad, dat is toch het laatste dat we voor iemand kunnen doen: hem of haar eervol begraven. Naast een werk dat gedaan moet worden, vooral ook een daad van liefde. Want we begraven niet maar 'een stoffelijk overschot', maar het lichaam dat we hebben gekend en bemind. Hetzelfde geldt voor hen die voor een crematie kiezen.

In de Bijbel zijn geest, ziel en lichaam een eenheid. Echter in het oude Griekse denken, dat ook in onze ziel diepgevoerteld is, wordt het geestelijke als het eigenlijke beschouwd. De geest moet verlost worden van, ja bevrijd worden uit het stoffelijke lichaam. Men sprak over het lichaam zelfs als over 'de kerker van onze ziel'. Hoe anders is de Bijbelse kijk op het lichaam als geschapen door God. Ons bestaan is een lichamelijk bestaan en zo door God gewild. Paulus noemt het menselijk lichaam zelfs een tempel.

De uitspraak van Jezus betekent dan ook niet, dat hij zou vinden, dat er niet respectvol en met liefdevolle aandacht met de doden zou hoeven worden omgegaan. De evangelisten vertellen met hoeveel zorg en liefde er met Jezus' eigen dode lichaam werd omgegaan en hoe hij in een nieuw graf werd gelegd.

Jezus moet dus wat anders bedoelen. Hij zegt het tegen een man die hij vraagt hem te volgen. De man reageert daarop met de vraag of hij eerst zijn vader mag begraven. Die vader is nog gewoon in leven en misschien leeft hij nog jaren. Het lijkt prachtig dat deze man zijn oude vader wil verzorgen tot diens laatste dag, maar Jezus heeft hem nú nodig. Het gaat er in ons leven om of we op de juiste tijd op de juiste plaats het juiste doen. Er zijn dingen die niet kunnen wachten en voorgaan. Zo moeten we onszelf steeds weer afvragen of we de juiste prioriteiten stellen in het licht van waartoe God ons roept. Dat doet niet af aan de opdracht onze vader en moeder te eren, hetgeen betekent: voor hen te zorgen als ze dat niet meer voor zichzelf kunnen doen. Maar denkt u heus, dat Jezus in dat geval deze man geroepen had?!

Wel of niet gehoor geven aan je roeping, dat kan precies het verschil maken tussen levend of dood zijn. Want Jezus bedoelt dat natuurlijk niet letterlijk, maar figuurlijk. Je kunt om zo te zeggen levend dood zijn. Als een boom waaraan geen vruchten groeien. Omdat je weigert te doen waartoe je geroepen bent. Willem Barnard windt er geen doekjes om als hij dicht:

*wie zijn bestaan niet kruisigt -
hoezeer hij levend schijnt,
hij gaat voorgoed verloren,
het leven dat hij koos
is tevergeefs geboren
en eindigt vruchteloos. (Lied 841)*

En omgekeerd kun je als dode leven. Veelzeggend is de uitspraak van Jezus: 'God is de God van Abraham, Izak en Jacob. Hij is geen God van doden, maar van levenden. Voor God leven zij allen'. Zo mogen ook voor óns onze dierbaren die wij los hebben moeten laten leven. En wel bij God. Dat is dus meer dan in onze herinnering. Dat is ook niet slechts achterom kijkend op het verleden gericht. Onze doden mogen tot ons spreken nadat zij gestorven zijn in datgene waarin zij ons voorgingen op weg naar Gods toekomst. Wij zijn immers geroepen om naar Gods Rijk toe te leven en toekomstmensen te zijn! Of durven we in deze barre tijden niet meer in Gods toekomst te geloven? Nee toch! Voor ons is "Jezus leeft en wij met hem!" toch geen holle frase?

ds. Adrie Sterrenburg

Wij gedenken

Op 7 oktober is in de leeftijd van 86 jaar overleden *Leenderd Cornelis Sliep*. Leen Sliep woonde met zijn vrouw Dicky, met wie hij bijna 58 jaar getrouwd was, op de Populieren-dreef. Samen met hun zonen René en Peter mochten ze lief en leed delen

en vreugde en verdriet ervaren. Met dank aan man en vader stond kenmerkend op de rouwkaart: Dankbaar zijn we dat wij zijn warmte, levenslust, opgewektheid, zorgzaamheid en humor om ons heen hebben gehad en dat verder lijden hem bespaard is gebleven.

Leen hield van zijn kerk en het kerkelijk leven en was jarenlang een toegewijd diaken. Samen met Dicky putte hij kracht uit de dagelijkse bezinning over een Bijbelwoord d.m.v. dagboekje en Bijbelse kalender. De laatste jaren van zijn leven waren moeilijk. Leen kon niet meer thuis wonen. Vaak uitte

Gerard Smid, huisarts

Gezondheidscentrum Savalle
Savallelaan 2
2273 JX Voorburg
tel 070-3867103

OPEN VOOR NIEUWE INSCHRIJVINGEN

Kijk voor nadere informatie op:
www.huisartsenpraktijksmid.nl

AGTERDENBOSCH
NVM MAKELAARS

telefoon: 070 386 42 45
www.agterdenbosch.nl

FA. A. H. KERKHOF & ZN.
van 1892
BEGRAFENIS – CREMATIEVERZORGING
diverse rouwcentra – telefoon 3451676
FAMILIEONTVANGKAMER en KANTOOR:
Groot Hertoginnelaan 227 – Den Haag

**hollandse
indruk**

[drukkers die meedenken.nl](http://drukkers.die.meedenken.nl)

Leemansstraat 7
4251 LD Werkendam
0183 - 50 85 57
www.hollandseindruk.nl

DE VOS VERF

Voor hoogwaardige lak, muurverf en plamuur

Voor professioneel advies

BIJ KONINKLIJKE BESCHIKKING
HOFLEVERANCIER

[WWW.DEVOSVERF.NL/070 347 36 31](http://WWW.DEVOSVERF.NL/070_347_36_31)

J. Looije schilders- en afwerkingsbedrijf

WANNEER U NOG EISEN STELT AAN:

- Verzorging van binnen- en buitenschilderwerk
- Witwerken, muurbesputtingen en wandafwerking

Vraag dan vrijblijvend offerte of informatie
Winterschildertarieven - Lid KVOS-NCOS

Prinses Mariannelaan 276-2275 BP Voorburg **070 - 399 57 87**
Fax 070 - 399 57 87

hij de diepe wens: ik wil naar huis, ik wil naar Dicky. Leens gezondheid ging achteruit, maar zijn sterven kwam toch nog onverwacht. Op 15 oktober namen velen afscheid van hem in de aula van Meerbloemhof Zoetermeer. We zongen, met medewerking van de cantorij, de hem zo geliefde liederen en lazen een pelgrimspalm. In het geloof dat niets ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, weten we onze pelgrim Leen in Christus Jezus geborgen. Moge Dicky en de kinderen Gods nabijheid en troost ervaren.
ds. T. Koelewijn

Op zondag 11 oktober overleed *Antonia Johanna Sjoerdsma-Stutvoet* in de leeftijd van 81 jaar. Op zaterdag 17 oktober hebben we afscheid van Tonny genomen in een dienst van Woord en Gebed in de Oude Kerk en aansluitend haar begraven op de begraafplaats aan de Parkweg.

Tonny was een hartelijk mens, relativerend, gezellig, creatief, een goede kok, opgewekt en scherpzinnig. Ze had ook een warme interesse in mensen. En kon zich tot op het eind van haar leven verheugen in een goed gesprek. Niet alleen met familie en vrienden, maar ook met een Turkse of Marokkaanse chauffeur die haar naar de dialyse bracht. Ze was daarnaast creatief met haar handen en met woorden. De wandkleden waar ze aan meewerkte getuigen daarvan, maar ook de talloze woordpuzzels die ze maakte voor Samen en oploste in de weekend NRC. Tonny was ook een trouw kerkganger; ze genoot van de kinderen in de diensten, de muziek en vaak ook van een overdenking die haar raakte. Wij zullen haar zeer missen. Niet voor niets hebben we gelezen in Spreuken 31 uit het loflied op 'de sterke vrouw' om haar te gedenken en te eren. Moge haar nagedachtenis ons allen tot zegen zijn. En moge de Eeuwige haar ziel binden tot eeuwig leven.

ds. Harry Smit

Op 12 oktober is in de leeftijd van 92 jaar overleden de heer *Edward Letterie*. Onopvallend is hij heengegaan. Velen uit ons midden hebben hem gekend, maar weinigen kunnen zich iets van hem herinneren. Bijzonder, voor iemand die als een trouwe kerkganger wordt omschreven en bij uitstapjes en samenkomsten van de kerk vrijwel nooit ontbrak. De laatste jaren voelde hij zich te oud om naar de kerk te gaan en aan activiteiten deel te nemen. Van hem is bekend dat hij heeft gewerkt bij het Ministerie van Justitie en zich daar onder meer heeft

bezig gehouden met moordzaken. De heer Letterie was gefascineerd door treintjes en motoren, zijn kamer was er rijk mee gevuld. Films en boeken hierover hadden zijn belangstelling. Desondanks bewoog hij zichzelf voort op een brommertje. Hij was een levensgenieter. Vlak voordat hij naar het Van Wassenaer Hoffmanplein verhuisde overleed zijn vrouw. Voor zijn raam stond een zeilboot. Een tekening van een zeilboot was ook op zijn overlijdensbericht afgedrukt. Aan boord alleen de gestalte van een man, zeilend op een rimpelloos water. De heer Letterie laat twee dochters, schoonzonen en kleinkinderen na. Moge hij rust gevonden hebben in onze Heer en Heiland.

ds. J. van de Meent

Giften

Voor de wijkdiaconie € 25,- via Judy van Engeldorp Gastelaars (mw. V. K.) en € 10,- via Daniëlle Tiemens (mw.V.V). Voor de wijkkas € 50,- via ds. Koelewijn (hr. H.S). Via ds. Van de Meent € 50,- voor wijkkas en diaconie elk € 25,- (fam. V.M).

Voor de agenda

Op 8 december vergadert het moderamen.

Gemeenteavond

Op woensdag 25 november om 20.00 uur is er een gemeenteavond in De Voorhof. Besproken zullen worden de resultaten van de themagespreksgroepen en hoe we het beroepingswerk verder vorm willen geven. Tevens hopen we de beroepingscommissie aan de gemeente voor te kunnen stellen. Verder zal een korte impressie gegeven worden over de mogelijke aanpassingen aan het interieur van de Oude Kerk en zal uw mening gevraagd worden over het voorgenomen besluit van de kerkenraad over de nieuwe naam van onze wijkgemeente

Uit de kerkenraad

Op de startzondag is de 6^e nieuwsbrief uitgedeeld. Eveneens is uitgedeeld een overzicht van alle activiteiten binnen de wijkgemeente waaraan kon en kan worden deelgenomen en ingetekend en een lijst van werkzaamheden waarvoor we uw talenten nodig hebben. Om de gemeente in bijzondere situaties (denk bijvoorbeeld aan een bericht van overlijden) snel te kunnen informeren en omdat steeds meer mensen internet gebruiken, zouden we het fijn vinden gebruik te maken van uw e-mailadres. Stuur hiervoor een berichtje naar: info.oudekerkvoorborg@gmail.com

De kerkenraadsvergadering valt net na het inlevertijdstip van de kopij. Op de gemeenteavond hoort u meer over de voortgang.

Ten slotte

Ik hoop u te ontmoeten op de gemeenteavond en wens u allen een goede tijd toe van verwachten. De Adventskalender van de PKN kan hierbij helpen.

*Judy van Engeldorp Gastelaars,
ouderling*

Mede namens mijn vrouw Riet dank ik de gemeente heel hartelijk voor het mooie bloemstuk en het prachtige gevoel van medeleven.

Herman Th. W. Sloodmaker

Even een bedankje aan iedereen die met ons meegeleefd heeft voor en na mijn openhartoperatie. Velen heb ik al via de e-mail bedankt. Het gaf mij veel steun dat er voor mij gebeden is, de gemeentekaart en alle persoonlijke kaarten, bloemen, telefoontjes, mails en bezoeken. Ik ben nu aan de hartrevalidatie en hoop u zodra ik kan weer te ontmoeten in de kerk.

Vriendelijke groeten,

Pierre Alderliesten

Lieve mensen

Hierbij willen we iedereen hartelijk danken voor de trouwe bezoeken aan Leen in de laatste, voor hem zeer moeilijke jaren. Hij wilde zo graag naar huis en bleef daar tot het einde toe op hopen. Veel dank aan ds. Koelewijn die hem wekelijks bezocht en zeer met hem begaan was. Heel veel dank aan Gerrit van Eeden en de cantorijleden die samen de liederen ten gehore brachten die Leen als bas jarenlang zelf zo graag gezongen heeft. Het heeft ons getroost en het zou Leen diep geraakt hebben. Dank ook aan Roel Loen voor de begeleiding op het orgel en voor het prachtige uitleidende orgelspel "Dank sei Dir Herr".

Leen was thuis in zijn Opstandingskerk en Ton van der Hoeven was zijn herder. Tijdens zijn verblijf van veertien maanden in Duinstede was er wekelijks een autodiens om hem zondags op te halen naar zijn kerk, heel veel dank aan al die trouwe mensen die het mogelijk maakten dat hij wekelijks, samen met mij, de diensten kon bijwonen. We voelden ons gesteund door al die mensen om ons heen, die steeds weer vroegen hoe het met ons ging en of ze konden helpen. Na precies een jaar opnieuw thuis maakte hij 's avonds een noodlottige val en kwam hij voor de tweede keer in een

verpleeghuis. Hij was er diep ongelukkig en na ruim vier maanden kwam er onverwacht een einde aan zijn leven. Zijn wilskracht was sterk en hij bleef maar hopen dat hij eens weer in zijn eigen tuin zou kunnen lopen. Nu wandelt hij in de tuin van God. Het was een waardig afscheid, heel veel dank aan jullie allen.

Mede namens de kinderen

Dicky Sliep

Wijkgemeente De Open Hof

Koningkerk Br. Ingenhoeslaan 4, 2273 KR Voorburg, tel. 3866876. Pred.: ds. J. van der Wolf, Laan van Haagvliet 19, 2271 XL Voorburg, tel. 2128279 e-mail: jtvanderwolf@gmail.com en ds. E. van der Wolf-Kox, Laan van Haagvliet 19, 2271 XL, Voorburg, tel. 2128279 e-mail: evanderwolfkox@gmail.com Scriba: mw. R. Dröge-Bouwers, Einddorpstraat 25, 2271 VS Voorburg, tel. 3861611, e-mail: secretariaat@deopenhofvoorburg.nl Rek. Nr. Wijkkas NL30 INGB 0007235874. Rek. Nr. Wijkdiaconie NL95 INGB 0008034372. Website: www.deopenhofvoorburg.nl

Bij de kerkdiensten

Zondag 22 november

Op deze laatste zondag van het kerkelijk jaar noemen we de namen van hen die het afgelopen jaar overleden zijn. De lezingen zijn: Psalm 56: 9-14 en Openbaring 21: 1-6. De tekst voor verkondiging is Openbaring 6: 4: "God zal alle tranen uit hun ogen wissen". In de preek gaat het over tranen, verdriet en troost. Wat is eigenlijk troost? En (hoe) kan het geloof ons troost bieden? De cantorij zal ons helpen met zingen en de voorganger is ds. Jan van der Wolf.

Zondag 29 november

Op de eerste zondag in Advent is ons gemeentelid ds. Aad Dronkert de voorganger.

Zondag 6 december

Tijdens de tweede zondag in Advent lezen we Lucas 1: 26-38. Daar horen we hoe aan Maria de engel Gabriël verschijnt. Hij heeft een ongelofelijke boodschap: zij zal de "Zoon van de Allerhoogste" onder haar hart dragen. Dit bericht roept vragen bij haar op. Maar uiteindelijk zegt Maria: "De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd." Zij stelt zich hiermee beschikbaar.

Zondag 13 december

Vandaag, op de derde Adventszondag, begroeten we een goede bekende als gastvoorganger: ds. Klaas Wigboldus.

Ochtendbijbelkring

Op 25 november gaat de ochtendbijbelkring weer van start. Het begint om 10.15 uur en het is in de Koningkerk. We zijn blij dat ds. Pé Wapenaar bereid is om deze kring te leiden. Geedelten uit het evangelie van Marcus zullen worden gelezen. De andere data zijn: 16 december, 20 januari, 17 februari en 16 maart. Welkom!

Wij gedenken

Op woensdag 7 oktober overleed *Paul van Hooidonk*. Ds. Carel van der Meij, zijn kamergenoot tijdens vele reisjes, leidde de uitvaart. Hij schrijft over hem: "Paul is 90 jaar oud geworden, en tot de laatste maanden van zijn leven is hij altijd actief en vitaal geweest. Paul was een technicus, hij werkte veel met elektronica, tot in zijn vrije tijd toe. De draden van het leven lopen soms ingewikkelder dan in een elektronisch circuit. Met zijn vrouw heeft hij het verdriet moeten dragen dat twee van hun kinderen jong zijn overleden. Paul vond troost in het geloof, maar zijn geloof is door alles wat er gebeurd is wel veranderd. Er is niet altijd een antwoord. Hij ervoer wel steeds nieuwe kracht om te leven. Ook na de dood van zijn vrouw wist hij de draad op te pakken. Hij haalde zijn maaltijden in Het Anker. Hij ging mee op de oecumenische reizen van de kerk en genoot enorm van reizen en gezelschap. Hij voelde zich thuis in de gemeenschap van de kerk. Daar zullen we hem missen. De laatste maanden begon zijn lichaam het op te geven. Hij ging steeds slechter zien en horen. Zijn kracht liet hem in de steek. Het was genoeg, vond hij. In het verpleeghuis is hij in alle rust gestorven. Op woensdag 14 oktober was er een dankdienst voor zijn leven in de Koningkerk. Daarna is hij begraven op de Oosterbegraafplaats in Voorburg. We leven mee met zijn kinderen, kleinkinderen en iedereen die hem zal missen.

Persoonlijk bericht van ds. Els van der Wolf

Er zijn twee woorden die op dit moment heel goed bij mij passen. Het eerste is: *dankbaarheid*. Er wordt goed voor mij gezorgd: thuis, bij de afspraken in het ziekenhuis, door de warmte van mensen om me heen en de liefdevolle nabijheid van God. Bovendien zijn mijn vooruitzichten bijzonder gunstig. Ik mag ervan uitgaan dat de foute cellen verwijderd zijn. De nabehandeling is in verhouding mild: geen bestralingen of chemotherapie, wel lange tijd anti-hormoontherapie. Met dit alles zijn we als gezin heel blij.

Het tweede woord is: *geduld*. Mijn herstel gaat langzaam. Ik wil meer dan ik kan. Mijn taak is nu: geduld oefenen en ruimte geven aan het genezingsproces. De komende tijd zal - in goed overleg met de voorzitter van de kerkenraad en de arbo-arts - duidelijk worden wanneer ik voldoende hersteld ben om mijn werk stukje bij beetje te hervatten.

Tot slot het refrein van een kinderlied wat we tijdens de Adventsperiode geregeld zullen zingen:

*God heeft ons niet verlaten,
zijn liefde gaat steeds door.
Gods Zoon zal zeker komen.
Hij leidt ons op zijn spoor.*

Hartelijke groet,

ds. Els en Jan van der Wolf

Vergaderingen

Het dagelijks bestuur vergadert op 1 december en de kleine kerkenraad eventueel op 15 december (reservevergadering). Er wordt vergaderd in een van de zalen van de Koningkerk.

Gemeentebijeenkomst

De kerkenraad nodigt de leden van wijkgemeente De Open Hof uit voor een gemeentebijeenkomst op zondag 6 december na afloop van de dienst. De kerkenraad wil de gemeente tijdens deze bijeenkomst graag horen over de voorgenomen structuurwijziging van de kerkenraad per 1 januari 2016. Deze wijziging vraagt om een aanpassing van de plaatselijke regeling. De gewijzigde plaatselijke regeling ligt vanaf 22 november ter inzage achterin de kerk.

Bijzondere Bijbelverhalen

Als je een Bijbel hebt, heb je geen boekenkast meer nodig. Tenslotte heb je dan al minimaal 66 boeken in je handen. In die boeken staan bijzondere, vreemde, bizarre, moeilijke, vrolijke, verdrietige, lastige, avontuurlijke... verhalen. In 3 avonden willen we 3 van die bijzondere verhalen gaan lezen. Verhalen die we misschien liever overslaan. We proberen te begrijpen waarom deze verhalen in de Bijbel staan. We gaan met elkaar in gesprek over de waarde van deze verhalen. Het verhaal zelf kan hierin ook een gesprekspartner zijn.

U/jij bent van harte welkom op 19 november, 17 december en 21 januari. We beginnen om 20.00 uur in de een zaal bij de Koningkerk. De 1^e avond lezen we Genesis 19: 1-29.

In verband met de voorbereiding en eventueel materiaalgebruik vooraf graag aanmelden bij; Jacqueline Bakker.

Graag tot ziens,

Jacqueline Bakker
jjobakker@gmail.com
tel. 3867042

Hersteld Hervormde Gemeente

Rehobothkapel, Rodelaan 64. Predikant/bijstand in het pastoraat: ds. H. Juffer, Westerlookade 20, 2271 GA Voorburg, tel. 2050257, e-mail: h.juffer@kliksafe.nl Scriba: K. Larooij, Jan Mulderstraat 33, 2273 VE Voorburg, tel. 3867746, e-mail: scriba.hhg.voorburg@kliksafe.nl. Regk.nr. Diaconie NL88INGB0006362218 t.n.v. Diaconie HHG Voorburg, Regk.nr. Kerkvoogdij NL74INGB0000542373 t.n.v. Kerkvoogdij HHG Voorburg.

Diensten des Woords Zondag 22 november

Rehobothkapel

11.30 uur ds. G. de Greef,
IJsselmuiden

17.00 uur ds. H. Juffer

Collecte bij de uitgang voor de kerkvoogdij

Zondag 29 november, 1^e Adventszondag

Rehobothkapel

11.30 uur kand. C.M. Klok,
Katwijk aan Zee

17.00 uur ds. H. Juffer

Collecte bij de uitgang voor de kerkvoogdij

Zondag 6 december, 2^e Adventszondag

Rehobothkapel

11.30 uur ds. H. Juffer

Vorbereiding op het Sacrament van het Heilig Avondmaal

17.00 uur ds. A. den Hartog, Ochten

Bij de uitgang de GDC collecte voor Stichting De Vluchtheuvel

Zondag 13 december, 3^e Adventszondag

Rehobothkapel

11.30 uur ds. H. Juffer

Bediening van het Sacrament van het Heilig Avondmaal

17.00 uur ds. H. Juffer

Nabetrachting op het Sacrament van het Heilig Avondmaal

Collecte bij de uitgang voor de diaconie

Zieken en zorgen

We noemen de namen van dhr. Hayes en mw. A. de Jong-Vrolijk, die onder ons bekend zijn en waar de (psychische) noden en zorgen groot zijn. We denken ook aan Klaske Vliestra en mw. De Heer. Er zijn ook anderen waarvan de namen nu hier niet genoemd zijn, maar die wel zorgen ondervinden. Het aardrijk is vervloekt om onzentwille. De vloek plant zich voort door allerlei moeiten en verdriet heen. Ze blijft niet beperkt tot de mens maar breidt zich over alle levenssferen uit. Het menselijk leven zal het stempel van smart en levensleed dragen. De vreugde van de mens wordt onderschept door de wolk van droefenis. Zijn leven is menigmaal lijden, want het uitnemendste is moeite en verdriet. Moge de Heere geven dat we met alle moeite en smart terecht mogen komen op de plaats waar we wezen moeten. Dat het ons gebed maar mag zijn:

*Troost allen, die, in nood en smart,
Tot U verheffen 't angstig hart;
Maak ons in tegenspoeden stil;
Hoor ons, o God, om Jezus' wil.*

Verloving Gerdien Juffer en Barend Wisse

Op donderdag 22 oktober hebben Gerdien en Barend zich verloofd. Een belangrijke stap richting hun huwelijk is daarmee gezet. De verloving heeft plaatsgevonden in het luchtruim, wat door Barend was gearrangeerd. Ik voor mij persoonlijk zou voor zo'n belangrijke stap liever met beide voeten op de grond staan, maar ja, daar dachten zij toch anders over. Het zal ook wel te maken hebben met het feit dat ik een enorme last van hoogtevrees heb. In ieder geval willen we hen ook via de KerkWijzer van harte gelukwensen met dit feit. Barend en Gerdien, de Heere zij jullie in alle voorbereidingen nabij. Bewandel ook in dezen geen wegen, al schijnen ze recht, alvorens te weten, wat God ervan zegt. Ook in dezen geldt het woord van de Psalmist: Maak in Uw Woord, mijn (onze) gang en treden vast.

Luthercitaat

'U bent het zout der aarde. Als nu het zout smakeloos wordt, waarmee zal men het zouten?' (Matteüs 5: 13, weergave DB 1545). (...) Door dit zouten krijgen de predikanten het verwijt dat zij niet anders kunnen dan schelden en bijten. Maar wat kunnen wij er aan doen? Als men moet zouten, dan moet het ook bijten. En als zij ons voor bijters uitschelden dan

weten wij dat het zo moet zijn, en dat Christus ons dit bevolen heeft. Hij wil dat het zout scherp is en goed kan bijten. Zoals we zullen horen van Paulus die ook de hele wereld straft en alles scheldt wat zij juist loven en prijzen – maar wat niet het geloof in Christus is. Christus zegt ook: 'Wanneer de Heilige Geest komt, Die zal de wereld straffen' (vgl. Johannes 16: 8). Dat is, Hij zal alles aantasten wat Hij in de wereld vindt, zonder een uitzondering of onderscheid te maken. Niet sommigen schelden en anderen loven, of alleen de dieven en leugenaars straffen, nee: alles, alles zal Hij door elkaar op één hoop gooien – groot en klein, wijs en dwaas, heilig en onheilig, hoe of wat het zijn wil, kortom alles wat geen Christus is (vgl. Romeinen 3: 9 vv). Want de Heilige Geest hoeft niet daarom te komen of predikanten te zenden dat Hij uiterlijke en grove zonden moet bestraffen, echtbreuk, moord enzovoort. Die zonden weet de wereld zelf wel en kan zichzelf wel straffen. Wat de wereld echter voor het kostbaarste en heiligste houdt en waar zij op z'n best is, waar ze vroom en heilig is, en waar ze God door vroomheid en heiligheid wil dienen, dáár moet gezouten worden. Dat betekent: wilt u het Evangelie prediken en de mensen helpen, dan moet u ook scherp zijn en zout in de wonden wrijven. Daarom moet men altijd met zouten aanhouden, dat men de eigenwillige godsdienst voorkomt en geen ruimte geeft aan werkheiligheid, enzovoort. Zodat deze dingen niet opnieuw opkomen of weer heimelijk worden ingevoerd. Dat zal zeker gebeuren waar het zoutambt niet altijd in gebruik blijft, zoals tot nu toe in de christenheid is gebeurd, zodat enkel bedorven mensenleer regeerde en alles verdorven heeft. Wat niet gebeurd zou zijn als het zout zou zijn gebleven om daarmee alles te zouten wat van de oude Adam is.

Bijbelkring

Als u dit leest zijn inmiddels de eerste Bijbelkringen van dit seizoen geweest. Over de opkomst hebben we niet te klagen, al zouden er altijd meer kunnen zijn. Mocht u er nog niet aan toegekomen zijn om deze bij te wonen, dan wil ik u hartelijk opwekken om de volgende keren aanwezig te zijn. Voor de komende weken zijn de geplande data 25 november en 9 december, aanvang 20.00 uur in de Rehobothkapel. Persoonlijk heb ik de avonden van dit seizoen over de Drie-eenheid als bijzonder leerzaam ervaren. Geve de Heere ons leerzame

en gezegende avonden rondom het onderzoek en de behandeling van de NGB.

Vrouwenvereniging Sifra

De vrouwenvereniging Sifra hoopt bijeen te komen op dinsdagavond 1 december om 19.30 uur in de Rehobothkapel. Deze avond zal zeker nog in het teken staan van de traditionele verkoping te houden op vrijdagavond 27 november, waarover hieronder meer.

Jaarlijkse verkoping

Op D.V. vrijdagavond 27 november willen wij de jaarlijkse verkoping houden, georganiseerd door de vrouwenvereniging Sifra. Als locatie is ditmaal De Voorhof gekozen omdat ook wij niet langer in de Opstandingskerk terecht kunnen waar deze verkoping de laatste jaren gehouden werd. Als het goed is heeft u inmiddels een brief ontvangen met meer informatie over deze verkoping. Deze verkoping mag er zijn tot onderhouding van de onderlinge contacten, waarbij ook familie en vrienden hartelijk welkom zijn. Dat zo ook dit onderdeel van het kerkelijk gemeentelven mag strekken tot eer van de Heere.

Terugblik presentatie ds. Blankers 10 oktober

Er waren deze zaterdagmiddag zo'n 28 personen aanwezig in De Voorhof. Ds. Blankers hield een indrukwekkende presentatie over zijn werk onder (Syrische) vluchtelingen in en rond de stad Kobani, waarbij hij ook schokkende beelden toonde. De aanwezigen toonden grote betrokkenheid door het stellen van een aantal vragen. De collecte op deze middag bracht het mooie bedrag op van € 286,-. Dit is vermeerderd met € 200,- door de diaconie, zodat ds. Blankers totaal € 486,- kreeg voor dit werk. Wij zien in dankbaarheid terug op deze middag, in het besef dat wij bevoorrecht zijn dat wij zo in vrede samen kunnen komen en elkaar ook op deze wijze mochten ontmoeten.

Luther over de woordjes 'vlees en geest'

U moet het woordje 'vlees' niet zo verstaan dat het bij vlees alleen over onkuisheid gaat en dat het woordje 'geest' alleen het innerlijke van het hart betreft. Maar 'vlees' noemt Paulus, net als Christus in het Evangelie van Johannes, alles wat uit vlees geboren is: de gehele mens, met lichaam en ziel, met verstand en zintuigen (vgl. Johannes 3: 4 vv). Waarom? Omdat zijn hele bestaan op het vlees gericht is. Op dezelfde manier kan ook iemand 'vle-

selijk' worden genoemd die, zonder genade, veel over hoge geestelijke zaken nadenkt, onderwijst en spreekt. Andersom ook kan iemand 'geestelijk' worden genoemd, zelfs terwijl hij zich met de meest uitwendige dingen bezig houdt. Dat deed Christus toen Hij de voeten van de discipelen waste; Petrus toen hij in het schip ging om te vissen. Kort gezegd: die mens is vleeselijk die inwendig én uitwendig leeft en werkt voor wat nuttig en nodig is voor het vlees, dus voor alles wat het uitwendige en tijdelijke leven dient. Geestelijk is die mens die inwendig én uitwendig leeft en werkt voor wat het geestelijke en toekomstige leven dient.

Comité Woord en Daad

Comité Woord en Daad organiseert donderdag 10 december vanaf 19.30 uur een workshop waar u een groen-decoratie kunt maken. Kosten € 20,- per persoon. De opbrengst is bestemd voor een vakschool op de Filipijnen. Locatie: Eben-Haëzerschool, Paulus Buijsstraat 51, 2582 CH Den Haag. Aanmelden graag voor 3 december bij J.G. Groen (35569737 / 06-20188877) of bij G. Baak (3542647 / 06-10329016).

Tot slot

We zijn weer aan het eind gekomen van de berichtgeving. Verdriet en vreugde wisselden elkaar ook in deze KerkWijzer af. Het verdriet overheerst. Het uitnemendste is moeite en verdriet. Wat kan er in een korte tijd enorm veel passeren. We zien het in de natuur dat de bladeren afvallen. Wij zijn uit het stof der aarde geformeerd en wij keren tot de aarde weer. Toch werd deze verschrikking, die in het paradijs werd uitgesproken, getemperd door het oordeel dat eerst de slang had getroffen. Achter deze donkere wolk straalt de glans van Hem, die, uit de vrouw gesproten, de grote geestelijke strijd met het slangenzaad zal beslechten en de kroon der overwinning weg zal dragen. In de moederbelofte lichtte reeds het morgenrood van die dag waarop dezelfde God, die het vonnis in het Paradijs uitsprak, alle tranen van de ogen zal afwissen. En dan zal de dood niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite; want de eerste dingen zijn weggegaan. Laten ook wij het woord van de Heere Jezus ter harte nemen, zoals Hij eenmaal sprak: *Och, of gij ook bekendet, ook nog in dezen uwen dag, hetgeen tot uw vrede dient!* Ontvang allen, namens mijn gezin, de hartelijke groeten.

ds. H. Juffer en kerkenraad

Vrijzinnig Centrum De Hoeksteen

Vrijzinnig Centrum "De Hoeksteen", Rozenboomlaan 119, 2274 HK Voorburg, tel. 3863413. Vooranger: mevr. ds. K. Bezemer, Adr. van Ostadelaan 9, 2343 EL Oegstgeest, tel. 071-5320438. Secretaris: dhr. J. Jager, Rozenboomlaan 139, 2274 HK Voorburg, tel. 0620617539.

Kerkdiensten

Zondag 22 november

*10.30 uur ds. K. Bezemer,
Herdenkingsdienst*

Thema: De verloren zoon

Organist Albert van der Haven

M.m.v. het Hoeksteenkoor

o.l.v. Frits Muusse

Het koor zingt tijdens de dienst:

Kyrie Eleison

Earlene Rentz Turner

Requiem

A. Bruckner

Go now in peace

D. Besig

Zondag 6 december

*10.30 uur Fik Meijer, Hoeksteenlezing
Jezus en de vijfde Evangelist Flavius
Josephus*

Entree: € 7,-; Hoeksteenleden en
-vrienden € 5,-; incl. koffie/thee

Reserveren voor kaarten

secretarishoeksteen@gmail.com

Rond het jaar 30 zwierf de Joodse timmermanszoon Jezus van Nazareth predikend door Galilea. De evangelisten vertellen over zijn optreden, maar hebben nauwelijks iets te melden over de wereld waarin hij opereerde. De vele conflicten tussen Joden en Romeinen en tussen Joden onderling blijven onderbelicht. Om die woelige samenleving te leren kennen moeten we te rade gaan bij Flavius Josephus, de Joodse geschiedschrijver die enkele jaren na de kruisdood van Jezus in Jeruzalem werd geboren en na een spaak gelopen carrière terecht kwam in Rome. Fik Meijer is emeritus hoog-

leraar Oude Geschiedenis, hij is actief als vertaler en schrijver van geschiedkundige werken. De bekendste daarvan is de vertaling van het complete oeuvre van Flavius Josephus.

Zondag 13 december

14.30 uur Adventbijeenkoms

Traditiegetrouw vieren wij Advent in De Hoeksteen. Er worden liederen gezongen, gedichten voorgelezen, er is een overdenking, er wordt orgel en piano gespeeld door Henriek Dijkstra. Iedereen is welkom. Graag even een mail of telefoontje naar s.proosdij@kpnmail.nl of tel. 3868685 (tussen 17.00 en 19.00 uur)

Kringen

dinsdag 24 november

15.00 uur Den Haag en omstreken in literatuur o.l.v. ds. K. Bezemer

Zowel dichters als schrijvers van romans hebben ofwel rond Den Haag gewoond of daarover geschreven. Veel Haagse en Voorburgse straten verwijzen naar deze bekende bewoners. Wij besteden de hele bijeenkomst aan De stille kracht van Louis Couperus.

dinsdag 8 december

14.00 uur Latijnse leeskring

Inl.: T. Spruijt tel. 3472807

U bent van harte welkom op onze bijeenkomsten.

Hartelijke groet,

Simon van Proosdij

Diaconie

Vluchtelingen in de buurt

Door de toestroom van vluchtelingen is de nood hoog bij de overheid om onderdak te zoeken, niet alleen voor tijdelijke noodopvang maar ook voor opvang voor statushouders, die dan niet meer in een asielzoekerscentrum (azc) hoeven te worden opgevangen.

Veel mensen vragen zich af wat zij kunnen doen en wat de rol van de kerk en de diaconie daarin is. De Raad van Kerken fungeert min of meer als coördinatiepunt voor de kerken binnen Leidschendam-Voorburg. Daarom doet de Raad van Kerken oproepen voor hulp in de kerken in Leidschendam-Voorburg (en niet de diaconie). Vanuit de diaconie proberen wij zoveel mogelijk aangesloten te blijven bij alles wat er gebeurt.

In Leidschendam-Voorburg gaat het om de locatie Schakenbosch en de noodopvang in De Fluit in de laatste

week van oktober. Na een oproep van de Raad van Kerken hebben een aantal van onze gemeenteleden meegeholpen bij deze noodopvang. Ook zijn mensen aanwezig geweest in de Kruisheuvelkerk waar helaas maar weinig mensen kwamen omdat het moeilijk was om van het terrein af te gaan. Het was hartverwarmend om te zien hoeveel mensen zich hiervoor hadden aangemeld. Ook de oproep voor koffers en tassen was heel geslaagd. Over de opvang van naar verwachting 800 mensen op het terrein van Schakenbosch zal de gemeenteraad begin december stemmen. Pas daarna is daar hulp nodig.

Ook in Den Haag in het voormalige ministerie van Sociale Zaken (net aan de andere kant van station Laan van Nieuw Oost Indië) zullen vluchtelingen worden opgevangen. Zij zitten dan letterlijk bij ons in Voorburg om de hoek, vooral dichtbij de Koningkerk (en in Den Haag de Triomfatorkerk). Tot het einde van het jaar is daar een opvang voor 600 asielzoekers. De eerste groep van 175 mensen veroorzaakte nogal wat commotie zowel bij de gemeente als bij de asielzoekers zelf. Op het moment van schrijven is daarom niet helemaal duidelijk hoe dit verder zal gaan. De bedoeling is dat in het voorjaar het pand wordt verbouwd en huisvesting zal bieden aan studenten, start-up bedrijfjes en 400-500 vluchtelingen met een status (vooral gezinnen).

Met een klein team vanuit de Open Hof en vanuit de Christus Triomfatorkerk (waarbij ook Robin de Jong van STEK) wordt nagedacht over activiteiten die wij als kerken kunnen toevoegen aan de activiteiten van anderen. Je kunt dan denken aan de kerk open stellen buiten de normale tijden, maaltijden organiseren, concerten etc. Het team staat aan de Voorburgse kant onder leiding van ds. Jan van der Wolf. U wordt op de hoogte gehouden van activiteiten.

Wilt u zelf iets doen? Dan zijn dit websites waar u zich aan kunt melden voor vrijwilligerswerk op dit terrein: <http://www.vluchtelingenwerk.nl/steun-ons/vrijwilliger-worden-bij-vluchtelingenwerk> <http://www.rodokruis.nl/hulp-in-nederland/burgerhulp/ready2help> <http://www.vrijwilligerspunt.nl> (dit is voor de gemeente Leidschendam-Voorburg)

Verder heeft Kerk in Actie een website met allerlei tips en informatie. Hierop staat ook hoe u een groet aan vluchtelingen (ook die in de kampen ver weg zitten) kunt sturen en wat u op de kaart kunt zetten.

Het adres is: Kerk in Actie, t.a.v. Servicedesk, Antwoordnummer 4056, 3500 VB Utrecht

<http://www.kerkinactie.nl/projecten/noodhulp-vluchtelingen>

*Jeannette Ridder-Numan,
voorzitter College van Diakenen*

Kerkrentmeesters

Kerkbalans 2016: Mijn kerk inspireert

Binnenkort ontvangt u een brief of e-mail over de actie Kerkbalans voor het jaar 2016. Ook dit jaar begint de actie eerder omdat we opnieuw kerkbalans online mogelijk willen maken. Dat is makkelijk voor u als geveer, maar ook ontlastend voor de vele vrijwilligers die zich voor de actie inzetten. Dit jaar heeft de actie als motto: "Mijn kerk inspireert". Zo'n plaats wil onze kerk zijn, een plaats waar we samenkomen om geïnspireerd te worden, van waar we worden uitgezonden in de wereld om anderen tot inspiratie en steun te zijn. Een plaats om elkaar te ontmoeten, om gemeenschap te zijn rond het Woord.

De actie kerkbalans is al sinds 1973 onmisbaar voor de geldwerving van de aangesloten kerken. De kerken en ook de PGV zijn in belangrijke mate afhankelijk van de opbrengst van de actie. De actie kerkbalans vertegenwoordigt meer dan de helft van de inkomsten van de PGV! Voor de PGV geldt dit nog eens extra nadrukkelijk in het licht van het te starten beroepingswerk in de wijkgemeente Opstandingskerk - Oude Kerk.

De begroting 2016 laat een verwachte opbrengst van € 380.000,- zien. De inkomsten van de PGV, waaronder de opbrengst van de actie Kerkbalans, worden gebruikt om traktementen van predikanten en salarissen van personeel te betalen, om de verwarming

en het licht te kunnen laten branden in onze kerken, om de gebouwen te onderhouden. Als u meer wilt weten: tegenwoordig heeft de website van de PGV een ANBI pagina waar allerlei, ook financiële, gegevens over de kerk en over de diaconie bijeen gebracht zijn. U kunt daar ook informatie vinden over de financiën van de PGV. We hopen dat u ons ook in 2016 helpt. Door te geven, opdat de kerk in Voorburg present kan blijven. Door te helpen bij het uitvoeren van de actie, want vele handen maken licht werk. Ondertussen is de stand van Kerkbalans 2015 op dit moment € 364.000.-. Begroot was € 400.000,- dus ook voor 2015 kunnen we uw hulp nog goed gebruiken!

*Elco Nieuwenhuis,
Voorzitter College van
Kerkrentmeesters*

Kerkelijke berichten

Wat is Godly Play nu eigenlijk?

Uitnodiging Godly Play voor volwassenen

30 november 19.30-21.00 uur in de Koningkerk

Afgelopen jaar zijn we in de Open Hof en Oude kerk in Voorburg begonnen om regelmatig tijdens de kindernevendienst op zondag Bijbelverhalen te vertellen aan de hand van de methode Godly Play. Godly Play is een nieuwe methode om spelenderwijs Bijbelverhalen te vertellen. Het kan zijn dat uw dochter of zoon daar al over heeft verteld. Of dat u er op een andere manier al over heeft gehoord of gelezen. Ook gaan we in 2016 weer regelmatig tijdens de kindernevendienst de Godly Play verhalen vertellen. Een overzicht van de data van de Godly Play vertellingen in de Oude Kerk en Koningkerk vindt u op het prikbord in beide kerken.

Wilt u weten wat Godly Play is en wat uw kind leert over de Bijbelverhalen door deze methode? Dan nodigen wij u graag uit voor een informatieavond over Godly Play op 30 november van 19.30-21.00 uur in de Koningkerk. Tijdens deze avond willen wij u graag een Godly Play verhaal laten beleven. Verder zal er gelegenheid zijn tot het stellen van vragen en zal Christi Loor, van Stek Jong Den Haag, een extra bijdrage leveren door iets te vertellen over de spiritualiteit van het kind. Zo raken we met elkaar in gesprek over geloofsopvoeding.

Wij verzoeken u even te laten we-

ten of u komt. Dit kunt u doen door een e-mail te sturen aan ondergetekende, contactpersoon Godly Play Voorburg: i.m.c.nieuwenh@kpnplanet.nl of een telefoontje kan ook: tel. 0031(0)628525218

Wij hopen u te ontmoeten, Mede namens Godly Play team Voorburg,

Annette Hendriks

Geertje van Essen

Anita Neuteboom

Irma Nieuwenhuis

Het spelmateriaal van de gelijkenis van de Goede herder dat op 14 november is verteld in de Oude Kerk

Kerstviering Interkerkelijke Stichting Godsdienstonderwijs/ IKOS Leidschendam-Voorburg

Uitnodiging voor de Kerstviering 'Kerst is KIJK op vrede' op maandag 14 december

in de Koningkerk (hoek Kon. Julianaan/Br. Ingenhoeslaan) van 18.15-19.00 uur. Zaal open: 18.00 uur. Met bijdragen van verhalenverteller/popspeler Matthijs Vlaardingebroek en van de leerlingen van de Prof Casimirschool en de Parachute school. De leerkrachten, familieleden, vrienden en vriendinnetjes zijn van harte welkom!

Aansluitend is er een tweede Kerstviering voor de Basisschool Essesteijn. Voor die laatste viering wordt het maximale aantal bezoekers verwacht dat we kunnen plaatsen. Daarom is dit een uitnodiging voor de eerste viering. Deze kerstvieringen worden georganiseerd voor de leerlingen van de openbare basisscholen die deelnemen aan het interkerkelijk godsdienstonderwijs in Voorburg.

Aan het einde van de Kerstviering is er een collecte voor War Child, een fonds dat opkomt voor kinderen in oorlogssituaties.

Informatie Kees Jol, tel. 3864625.

Paulus schreef: Door het geloof en in Christus Jezus bent u allen kinderen van God. Galaten 3: 26

Plaatselijke berichten

Confessionale Vereniging

Graag nodigen wij u uit voor de eerstvolgende interessante lezing.

Datum: woensdagmiddag
25 november,
aanvang 14.00 uur

Spreker: ds. Th. Koelewijn
uit Duitsland

Onderwerp: *Engelen, hun plaats en hun taak*

Een actuele lezing vlak voor de Adventsperiode en Kerst, wanneer wij in de Bijbel de geschiedenissen lezen rond de geboorte van Jezus. Er komen veel engelen in voor. Wat zien wij engelen doen in de Bijbel? Waar houden engelen zich mee bezig, waartoe heeft God hen gemaakt? Zo staat er in Hebr 1: 14: Zijn zij (de engelen) niet allen dienende geesten, uitgezonden ten dienste van hen die het heil verwerven.

Locatie van de lezing: De grote zaal in bijgebouw 'De Voorhof' naast de Oude Kerk, Herenstraat 77, 2271 CC Voorburg.

Het belooft een buitengewoon interessante bijeenkomst te worden. Wij hopen u te ontmoeten.

Met vriendelijke groeten, namens het plaatselijk bestuur,

*mw. J.G. Verstraate-Krul,
secretaris*

Oecumenisch vrouwenwerk Leidschendam Voorburg

De eerstvolgende Vrouw en Geloofochtend is woensdag 18 november in de Leidraad in Leidschenveen. Dit seizoen houden we ons bezig met de zeven deugden. Inleidster die ochtend is Joke van Maanen. Zij zal het hebben over Justitia, rechtvaardigheid. De koffie staat klaar vanaf 9.45 uur, we beginnen om 10.00 uur.

Voor informatie Plony Korving-Harteveld tel. 3203172.

Prot. Christelijke Ouderen Bond (PCOB)

De afdeling Leidschendam-Voorburg houdt de eerstvolgende contactbijeenkomst op dinsdag 8 december in de Koningkerk te Voorburg Br. Ingenhoeslaan 2, aanvang 14.00 uur. Op deze kerstbijeenkomst is er medewerking van mevrouw M. Bikker met het

verhaal "Judith van Bethlehem". U bent allen van harte welkom.

J. Carton

Amnesty International in de kerk

Aan het eind van het jaar bent u gewend om achterin de kerk een stand van Amnesty International aan te treffen. Dat zal zeker ook dit jaar weer gebeuren. De data voor de stand in de Koningkerk en de Oude Kerk zijn nog niet zeker, maar naar verwachting zal de datum 29 november of 6 december zijn. Voor de Oude Kerk zal dit de eerste keer zijn, omdat er eerder geen tijd was na de dienst om zo iets te organiseren.

Op de website van Amnesty Voorburg staat ook het jaarverslag van de Amnesty-groep in Voorburg. Door mee te schrijven via de voorbeeldbrieven die achterin de kerk worden uitgedeeld of die u via e-mail kunt ontvangen helpt ook u mee met het verbeteren van de mensenrechten!

In ons jaarverslag staan ook de resultaten die we in Voorburg hebben gehaald. Op de website van Amnesty Nederland staan nog veel meer goed nieuws-berichten, over vrijlatingen van mensen waarvoor anderen hebben geschreven of actie gevoerd. Soms denkt u vast wel bij uzelf: is het nu echt nuttig om hieraan mee te doen? Het antwoord is 'ja'. Juist doordat er zoveel mensen meedoen aan acties, brieven schrijven of petitie tekenen worden mensen vrijgelaten of beter behandeld. De laatste twee jaar hebben we zo al ongeveer 13 keer gehoord dat er iemand is vrijgelaten waar wij met elkaar voor hebben geschreven. Bijvoorbeeld Ales Bialiatski uit Wit-Rusland die op grond van een nieuwe wet die verbiedt om buitenlandse rekeningen te hebben werd gevangene gezet, vooral om zijn werk voor de mensenrechten te dwarsbomen. Voorpaginanieuws was het niet uitvoeren van de zweepslagen (nee, excuus het zijn stokslagen) voor Raif Badawi uit Saoedi-Arabië die een blog op internet gebruikte voor de vrijheid van meningsuiting. Het jaarverslag is te lezen op www.voorburg.amnesty.nl.

Ook goed om aan te kondigen: 10 december is de Dag van de Rechten van de Mens. Er zal dan een fakkelwake worden gehouden bij station Laan van NOI en op zaterdag 12 december is er weer een Schrijfmarathon in De Voorhof van de Oude Kerk. U kunt daar brieven schrijven voor verschillende gewetensgevangenen. Komt allen!

Jeannette Ridder

Werk van Corrie Huguenin te zien in De Schakel

"Kleurrijke, verstilde landschappen om bij weg te dromen".

Van 26 oktober t/m 19 december exposeert Corrie Huguenin in De Schakel in Leidsenhage.

"Overal zijn beelden, kleuren, licht en emoties die je raken. Met het willen vastleggen van deze impressies begint de uitdaging voor het nieuwe kunstwerk".

Interesse voor en uitingen van beeldende kunst loopt als een rode draad door haar leven. Als nieuwsgierig kind plakte zij de muren vol met tekeningen over haar belevenissen. Na pensionering kreeg zij tijd voor een nieuwe uitdaging en werd het schilderen weer opgepakt. De vroegere opleiding aan de Koning Academie en enkele cursussen bij kunstenaars kwamen goed van pas. Zij is lid van de Landelijke Beroepsvereniging van Beeldende kunstenaars (BBK), Kunstenaars Collectief (KuCo) en het Kunstgenootschap Vlietstreek (KGV) en Kunstpost (Den Haag). Jaarlijks hangen haar werken op exposities in binnen- en buitenland. Haar inspiratiebron is de actualiteit, de wereld om haar heen en de mensen die zij tegenkomt. Nu het wereldbeeld zo chaotisch is richt zij zich op de essentie: kleur, lijnen en verbindingen. Dat is ook te zien in de tentoonstelling. Alle werkstukken zijn te koop.

Wilt u meer informatie bel dan 071-5615992 of mail c.huguenin@xs4all.nl. Website: www.corriehuguenin.nl of www.schilderijentekoop.info Ook schildert zij graag in opdracht.

Nieuwsgierig geworden? Kom gerust kijken. U bent van harte welkom tijdens de openingsuren van De Schakel, maandag van 13.00-17.00 uur en op dinsdag t/m zaterdag van 10.00-17.00 uur.

Muzikale berichten

"Open Podium" Lunchconcert in teken van Advent

Op zondag 29 november kunt u in de Koningkerk horen en zien welk muzikaal talent er in en om de Koningkerk te vinden is. In een "open podium" brengen bekende en onbekende musici hun talenten ten gehore. Met elkaar brengen zij een breed en gevarieerd programma. Het concert staat in het teken van Advent, de tijd ter voorbereiding op het Kerstfeest. In dit concert zullen o.a. het Dagkoor o.l.v.

van Marijke van Klaveren, leerlingen van Helmi Verhoeven en De Hofstadblazers o.l.v. Peter Le Feber van zich laten horen. Wie de andere artiesten zijn blijft nog even een verrassing.

Het lunchconcert begint om 12.00 uur en de toegang is zoals altijd gratis. Wie iets eerder komt kan een boterhammetje mee-eten en na afloop van het concert is er een glaasje en versnapering om gezellig na te praten over het concert met musici. De Koningkerk (hoek Br. Ingenhoeslaan en Kon. Julianalaan) in Voorburg is goed bereikbaar. U kunt er op zondag gratis parkeren; bus 23 en tram 2 stoppen voor de deur en NS-station Laan van NOI ligt op loopafstand.

Programma

Als we het tipje van de sluier over het programma nog verder oplichten kunnen we u melden dat de Hofstadblazers stukken zullen spelen uit de Holbergsuite van Grieg. Marian Noever en Edith Heijting, beide leerlingen van Helmi Verhoeven, zingen stukken van Dvorák en Tchaikovsky. U krijgt een aantal pianostukken te horen: solo-stukken gespeeld door Joke Vegter, Theo Nijenhuis en Quatre-Mains-stukken gespeeld door Tonny van der Hoeven en Greet Dussel. Kortom: het belooft opnieuw een gevarieerd programma te worden

Ook meedoen aan een Open Podium lunchconcert?

In de regel is een van de lunchconcerten binnen het jaarprogramma lunchconcerten een "Open Podium" concert. Als ook u een keer in een Open Podium Lunchconcert uw muzikale talenten wilt laten horen dan bent u van harte welkom en kunt een mailtje sturen naar muziek@deopenhofvoorburg.nl

Volgende lunchconcert wordt een groots kerstconcert

Op zondag 20 december heten we u graag opnieuw welkom, nu voor een kerstconcert gebaseerd op de Engelse traditie van Lessons & Carols, waarbij in vijf etappes het kerstverhaal gelezen en bezongen wordt. Aan dit concert werken zes koren mee die allen onder leiding staan van Jeroen Bosman (Cantiamo, Martini Ensemble, Widar, Cantate Deo, Politie mannenkoor Entre Nous, Gouwe Sangers). Bekende en minder bekende kerstliederen worden afgewisseld met tekst en samenzang. Dit kerstconcert begint om 15.00 uur, de toegang is gratis.

Concertante geeft concert in Voorburg

Koorvereniging Concertante geeft op

zaterdag 21 november om 20.00 uur een concert in de Oude Kerk, aan de Herenstraat 77 te Voorburg.

concertante

Het concert heeft als titel "Classics & Carols" en biedt een programma met koorwerken van o.a. Haydn en Mendelssohn; en van Rutter en Rouwkema. Verder werken aan dit concert mee de sopraan Joanne van de Beld, organist Wybe Kooijmans en Concertante Strings. De algehele leiding ligt in handen van dirigent Daniël Rouwkema.

Concertante werd opgericht in 1998 en repeteerde de eerste jaren in Scheveningen. Inmiddels worden de wekelijkse repetities al enkele jaren gehouden in de aula van het Corbulo College in Voorburg. In de afgelopen jaren heeft het koor met regelmaat haar concerten gegeven in de Oude Kerk van Voorburg. Concertante bestaat uit ongeveer 75 zeer enthousiaste zangers en zangeressen en verwierf bekendheid door het veelzijdige repertoire. Sinds 1 januari 2015 is het dirigentenstokje overgenomen door Daniël Rouwkema.

Daniël Rouwkema was al vroeg op het muzikale terrein actief. Al van jongs af componeerde en arrangeerde hij muziek, hetgeen een sterke impuls kreeg na zijn kennismaking met de Engelse koormuziek. In januari 2002 vertrok hij naar Engeland waar hij werd benoemd als zanger in het kathedrale koor van Chester Cathedral in Engeland. Vanaf 2003 bekleedde hij de prestigieuze post van Master of Music in St. George Belfast, waar hij als organist tevens verantwoordelijk was voor het jongens- en mannenkoor. In 2005 keerde hij terug naar Nederland, waar hij het Martini Jongenskoor Groningen oprichtte en o.a. werd benoemd als dirigent van het kamerkoor Choral Voices, kamerkoor Canticum Groninghae en Kamerkoor Magnificat. Koren die met regelmaat meewerken aan uitzendingen van het bekende programma "Nederland Zingt". De werken voor koor en orgel van de hand van Daniël Rouwkema, lijken in Engelse kerken en kathedralen geboren. Geïnspireerd door grootheden als Herbert Howells (1892-1983) en John Rutter (1945-) schrijft hij toegankelijke melodieën en zettingen, gebaseerd op liturgische teksten en geliefde hymnen uit

de Anglicaanse traditie. Concertante is erg blij met haar nieuwe, enthousiaste dirigent.

Kaarten voor dit concert kosten € 15,- en zijn in de voorverkoop via alle koorleden, via de website van het koor www.concertante.nu en bij Slagerij De Winkel van Ginke, Van Schaenstraat 5 te Voorburg.

Overige berichten

Nuchtere blik vluchtelingen

Als het over de vluchtelingen gaat, is het van belang niet alleen een menselijk gezicht te laten zien op korte termijn, het is ook essentieel om de mogelijkheden van zorg op lange termijn te bekijken.

MissieNederland, Nederlandse Zendingsraad, Prisma en Raad van Kerken hebben daarover onlangs een brief verstuurd aan minister Ard van der Steur. De brief benadrukt dat je in het vluchtelingenbeleid moet letten op de consequenties op de langere termijn. Leden van de organisaties deden daarbij de suggestie om te kijken naar de mogelijkheden die vluchtelingen hebben om zich te ontwikkelen in Nederland en de mogelijkheden om te wennen aan Nederlandse verhoudingen. Het moderamen van de Raad van Kerken heeft daarover deze week opnieuw gesproken en geeft met dit bericht op de website een indruk van het gesprek weer.

Het is belangrijk als kerken en christelijke organisaties een menselijke benadering te kiezen, zeker waar het gaat om de eerste opvang van vluchtelingen. Christenen kunnen daarbij een constructieve rol spelen. Ze kunnen aansluiten op de opvang die vanuit de COA verzorgd wordt. Je kunt bijvoorbeeld persoonlijke aandacht geven aan vluchtelingen en hen laten voelen dat ze welkom zijn. Je laat merken dat er in Nederland mensen zijn die oog hebben voor hun problemen. Daarbij is het dan wel van belang dat je als christenen ook toegang hebt tot de plaatsen waar vluchtelingen worden opgevangen. In de praktijk is dat lang niet altijd het geval. De COA houdt nogal eens mensen tegen die vanuit een kerkelijke of christelijke groepering zich melden. COA wil zo voorkomen dat een deel van de vluchtelingen zich zou storen aan de aanwezigheid van hen. Eigenlijk is dat tegelijk een signaal dat zaken rond diversiteit en tolerantie uiter-

mate gevoelig liggen onder de vluchtelingen zelf en onder de overheidsinstellingen.

Samenwerking

Het diaconale werk voor vluchtelingen in allerlei vormen brengt terecht op vele plaatsen verschillende geloofsgemeenschappen bij elkaar voor een gezamenlijke oecumenische aanpak.

Lokale kerkgemeenschappen die concreet hulp willen aanbieden in de vorm van hulpgoederen of het aanbieden van ruimte voor tijdelijk verblijf raden wij aan dit uitsluitend in goede afstemming met Vluchtelingenwerk Nederland en de COA te doen.

Het kan in veel gevallen goed zijn als christelijke gemeenschappen voor concrete hulpacties samenwerking zoeken met de plaatselijke moskee of moslimgemeenschap. Daarmee kunnen zij ook tot uitdrukking brengen dat zij vinden dat asielzoekers van beide religies zich in Nederland vrij moeten kunnen voelen om uitdrukking aan hun eigen religieuze identiteit te geven.

De berichten die je leest, maken duidelijk dat sommige vluchtelingen getraumatiseerd binnenkomen en dat er mensen zijn die nog weinig kennis hebben van de omgangsvormen zoals die in westerse landen worden verondersteld. Ook daar kunnen kerken en andere organisaties een bijdrage in leveren door te laten zien wat wel en wat niet gebruikelijk is in een land als Nederland. Het gaat dan om elementaire zaken zoals bij voorbeeld de positie van de vrouw en tolerantie naar andersdenkenden. Je koppelt dienstbaarheid aan een niet-naïeve benadering van vluchtelingen, die om humaniteit vraagt op korte termijn en om het vermogen om met elkaar op te trekken zonder dat het nieuwe spanningen oproept op lange termijn.

Tenslotte is het goed wanneer lokale kerken het besef van de nood en de moeilijke situatie van de vele vluchtelingen in Europa levend houden in de eigen gemeenschap, niet alleen door concrete hulpprojecten, maar ook in de verkondiging en in het gebed.

RvK, Actueel,
sept. 2015

Verpleegkundigen en verzorgenden gezocht

Hetvakantiebureau.nl heeft dit jaar nog een aantal vakantieweken op het programma staan. Voor de vakanties in dit najaar en met Kerst (21-28

december) zijn we dringend op zoek naar verpleegkundigen en verzorgenden in De Werelt (Lunteren), De Heerenhof (Mechelen) en in het F.D. Roosevelthuis (Doorn). Voor meer informatie en/of aanmelding kan men contact opnemen met Ria Hertog (coördinator zorg), rhertog@hetvakantiebureau.nl, telefoonnummer: (0318) 486610.

Wanneer gedenken we onze overledenen?

Vraag

We hebben in onze gemeente discussies over de datum voor de jaarlijkse gedachtenisdienst. Kent de Protestantse Kerk hiervoor een vast moment in het liturgisch jaar?

Antwoord

Wij volgen in ons gedenken van de overledenen een oude kerkelijke traditie die breuken en veranderingen kent. Oorspronkelijk was de gedachtenis van de overledenen verbonden met de feesten van Allerheiligen (1 november) en Allerzielen (2 november). Maar omdat de reformatoren twee hiermee verbonden elementen van de leer van de Rooms-Katholieke Kerk afwezen (de leer van de schat der verdiensten van de heiligen en die van het vagevuur als conditionele tussenstantie voor de zielen) werd dit dubbelfeest later bij ons niet meer gevierd. Wat bleef was de behoefte om de overledenen met elkaar en voor God te gedenken. In ons land kreeg deze gedachtenis pas in het begin van de twintigste eeuw weer een plek in de agenda van de protestantse kerkdiensten. Tegenwoordig zien we verschillende momenten waarop dat gebeurt: sommige gemeenten herdenken hun overledenen in de kerkdienst op Oudejaarsavond, anderen hebben zich de Lutherse traditie toegeëigend waar de gedachtenis de zondag voor Advent een bijzonder karakter geeft. Hierbij staat de verwachting van Christus' heerschappij als kosmologische én individuele

verlossing centraal. Maar ook Allerheiligen of de zondag daarna wordt in gemeenten als datum voor het gedenken gekozen, een mogelijkheid die ook het Dienstboek uitdrukkelijk benoemt. Waar dat gebeurt, spelen vaak positieve oecumenische ontwikkelingen en contacten een belangrijke rol.

Een vaste datum voor de gedachtenis der overledenen kent de protestantse traditie dus niet, maar we proberen elkaar als kerk vast te houden, en in ieder geval een van de genoemde data te kiezen.

Kersten Storch, lid van de werkgroep Eredienst, Kerkinformatie

Reformatiekoor

Wie van zingen houdt, kan vanaf april 2016 meedoen in het Groot Reformatiekoor. Dit zal in 2016 en 2017 composities uitvoeren die zijn gerelateerd aan de Reformatie en Maarten Luther, waaronder een speciale Reformatie-Cantate. Op 17 plaatsen starten deelkoren, die in oktober in Amersfoort samen een concert geven.

Leiding: Peter Wildeman, Martin Zonnenberg en Joost van Belzen. Meer informatie en aanmelden: zie de website www.reformatiekoor.nl

Avondmaal en stil gebed

Vraag

Tijdens de avondmaalsviering in onze gemeente bidt de voorganger een stil gebed voordat hij de witte doeken van het brood en de wijn afhaalt en opvouwt. Ook na afloop doet hij dit. Waar komt dit vandaan en is het de bedoeling dat iedereen in stilte meebidt?

Antwoord

Dit is een voorbeeld van een liturgisch gebruik dat wel een gewoonte is geworden maar waar geen voorschrift

Collecten oktober

Plaatselijke Kerkelijke doeleinden 1.949,06

Diaconie

Kerk en Israël	532,95
Vluchtelingenwerk	740,97
Werelddiaconaat	749,17
Ned. Bijbelgenootschap	374,72
Wijkdiaconie	339,21

voor is. In het oude avondmaalsformulier (*Dienstboek* 337) en in het formulier van Calvijn (*Dienstboek* 347) komt helemaal geen stil gebed voor. Alle gebeden zijn publiek en voor de hele gemeente: de voorganger gaat voor en de gemeente bidt mee. En biddend gaat de gemeente aan het Avondmaal. Hoe en wanneer de gewoonte van bovenstaand stil persoonlijk gebed is opgedoken is niet bekend. Het is er ingeslopen. Het heeft ongetwijfeld te maken met een besef van heiligheid van de Tafel en onwaardigheid van de mensen. Hoe anders dan biddend zul je naderen?! Het lijkt me in dit geval goed dat de hele gemeente gelegenheid krijgt voor stil gebed, en niet alleen de voorganger of kerkenraad.

Ons *Dienstboek* kent in sommige formulieren voor de viering van de maaltijd van de Heer wel het stil gebed. Maar dan niet op de plaats van de voorbereiding en uitdeling, maar bij het begin en aan het einde van het formulier (*Dienstboek* 165 en 175). Zo komt het hele formulier en daarmee de hele viering van het Heilig Avondmaal mede onder het beslag van het persoonlijke gebed, met zijn eigen zorgen, zijn eigen vragen en zijn eigen vreugde.

Ds. Wim van der Aa,
lid van de werkgroep Eredienst,
Kerkinformatie

KerkWebRadio

Bent u tijdelijk of geheel niet in staat om de kerkdiensten in de kerk bij te wonen, maak dan gebruik van de KerkWebRadio zodat u op de hoogte blijft van het gemeentegebeuren.

Met de KerkWebRadio-ontvanger (via de telefoonlijn of ethernet) of op de computer via www.kerkomroep.nl zijn de protestantse kerken van Voorburg te beluisteren. Let er op dat u bij rechtstreekse uitzending op de play-knop bovenaan klikt. Op de website deopenhofvoorburg.nl staat onderin de rechter kolom een widget waarmee u direct een kerkdienst van De Open Hof kunt beluisteren.

Ook via uw smartphone of tablet kunt u een kerkdienst volgen, waar u ook bent. De app voor Iphone en Ipad is gratis beschikbaar in de Apple Appstore onder de categorie Lifestyle. De app voor Android-apparatuur via Google Play onder de zoekopdracht Kerkomroep. Bijzonder in de app is een button "Mijn kerken", waaronder u uw voorkeur kunt opslaan en op deze manier snel bij de kerk kunt uitkomen waar u graag naar luistert.

Bel voor inlichtingen het Kerkelijk Bureau: 3863502.

Gebedscultuur onderwijs

Het is allerm minst vanzelfsprekend dat docenten in het christelijk of openbaar onderwijs een gebed uitspreken. Het idee is niet verwezenlijkt dat je in een brede school als vanzelf ruimte zou hebben voor een gesprek met God. Het zou daarom goed zijn daarover een dialoog te beginnen, allereerst met de docenten zelf en ook met de ouders en uiteindelijk met de leerlingen.

Die gedachte kwam naar voren bij de presentatie van het materiaal van de Week van gebed om eenheid, woensdag 30 september in Amersfoort. De Raad van Kerken en MissieNederland hadden een bijeenkomst georganiseerd met diverse mensen, werkzaam in het onderwijs of bij een onderwijskoepel. Doel van de bezinning was de plaats van het gebed in het onderwijs aan de orde te stellen en mogelijkheden verkennen om de week van gebed, die plaatsvindt in de derde week van januari 2016, in het basisonderwijs een plek te geven. Er is materiaal beschikbaar wat daarvoor kan worden gebruikt.

In het gesprek kwam naar voren, dat ongeveer een derde van de leerlingen positief staat ten opzichte van het gebed, een derde voelt weerstand en in het midden is een groep die weinig weet heeft van geloofselementen. Docenten vinden het in vele gevallen moeilijk om te gaan met die differentiatie. Ze zijn getraind om hoofd en handen te gebruiken, maar het blijkt in de praktijk lastig om het hart te laten spreken. 'Kwetsbaarheid moet je oefenen', zei één van de aanwezigen. 'Een gesprek in de docentenkamer zou wel eens een eerste drempel kunnen helpen slechten'.

De deelnemers aan het gesprek meenden unaniem dat er ruimte kan zijn in de postchristelijke tijd om aandacht te geven aan het gebed op school. De vragen naar het 'waarom' en de levensbeschouwing zijn juist uitermate actueel. Kinderen staan daarvoor open en hebben behoefte aan zingeving. Op openbare scholen kan er geen sprake zijn van een exclusieve christelijke benadering. Je kan toch als docent wel iets inbrengen van spiritualiteit door te laten zien en te laten ervaren hoe het gebed een rol speelt voor christenen en voor moslims; en hoe atheïsten ook een antwoord zoeken op de vraag naar het perspectief van leven.

De Raad van Kerken en MissieNederland zetten hun campagne voort om de Week van gebed niet alleen op de agenda van de kerken te houden, maar te verbreden naar het (basis)onderwijs. Ze willen nog dit najaar met diverse ontwikkelaars van onderwijsmethoden en uitgevers om de tafel gaan zitten om de mogelijkheden verder te verkennen. Via de eigen distributiekanaalen bieden de Raad van Kerken en MissieNederland nu al materialen aan die gebruikt kunnen worden voor liturgie, catechese, gespreksgroepen en onderwijs.

*Raad van Kerken,
Actueel september 2015*